

שמואל ב' ד'

1) רד"ק שמואל ב פרק ד פסוק ב

מנחם פירשו היו כמו שברו וכן נהייתי ונחליתי ור"ל המיתו אותו וספר ענין זה הנה להודיע כי אלה שהרגו בן שאול כבר היו עמו ושריו היו לפיכך לא נשמרו מהם בני הבית בבוא' תוך הבית ובחדר משכבו וחשבו שכדי לדבר עמו נכנסו ומה שאמר ויברחו הבארותי' לא ספר על מה ברחו אולי היו להם דברי מריבה עם שאול או עם בנו ועתה שבו אליו אולי השלימו עמו טרם בואם ובאו עד לביתו ולא נשמרו מהם ויהיה פי' לוקחי חטים לזה הפי' שבאו עם לוקחי חטים לדבר עם בן שאול ולפי' שפיר' מנחם המיתו יהיה פי' הענין כן כי אלה השרים הרגו בן שאול ולא אמר זה על איש בשת אלא על בן אחר שהי' לשאול והרגו אותו או בחיי שאול או אחרי מותו לפיכך ברחו גתימ' והיו שם גרים עד היום הזה שבאו להרוג איש בשת למצוא חן בעיני דוד ולשוב לנחלת' בארו' וכשבאו לבית איש בשת התנכרו ועשו עצמם כלוקחי חטים וכת"י כזבני חטין ונכנסו לביתו לחדר משכבו והרגוהו ובני הבית לא נשמרו מהם כי אמרו שידברו עמו לקחת חטים ממנו:

2) רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יח הלכה ו

גזירת הכתוב היא שאין ממיתין בית דין ולא מלקין את האדם בהודאת פיו אלא על פי שנים עדים, וזה שהרג יהושע עכן ודוד לגר עמלקי בהודאת פיהם הוראת שעה היתה או דין מלכות היה

3) שולחן ערוך יורה דעה סימן שסב סעיף ו

שנים שהיו שונאים זה לזה, אין לקברם יחד.

1) רש"י דברי הימים א פרק יא פסוק ג

לפני ה' - והלא לא היה המשכן בחברון אלא מהו לפני ה' כל מקום שעושי תנאי או כורתין ברית המקום שם הוא דוגמא ביפתח לפני ה' במצפה (שופטים י"א) ודוגמא ומעלה מעל בה' וכיחש בעמיתו (ויקרא ה') כדמפרש בתורת כהנים:

2) רד"ק שמואל ב פרק ה פסוק ג

לפני ה' - כבר פירש' כי כל מקום שיתקבצו שם כל ישראל או רובם שם שכינה שורה או פי' לפני ה' שאמרו ה' יהיה עד ביניהו בברית שאנו כורתים:

3) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קז עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב: ששה חדשים נצטרע דוד, ונסתלקה הימנו שכינה, ופירשו ממנו סנהדרין. נצטרע - דכתיב (תהלים נ"א) תחטאני באזוב ואטהר תכבסני ומשלג אלבין, נסתלקה הימנו שכינה - דכתיב (תהלים נ"א) השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני, ופרשו ממנו סנהדרין - דכתיב (תהלים קי"ט) ישובו לי יראיך וגו'. ששה חדשים מנלך - דכתיב (מלכים א' ב') והימים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה, בחברון מלך שבע שנים ובירושלים מלך שלשים ושלש שנים, וכתוב (שמואל ב' ה') בחברון מלך על יהודה שבע שנים וששה חדשים וגו' והני ששה חדשים - לא קחשיב, שמע מינה נצטרע.

4) מדרש זוטא - שיר השירים (בובר) פרשה א

שבעים שמות קרא לירושלים. . . נקראה עיר דוד, שנאמר וילכוד דוד את מצודת ציון היא עיר דוד (ש"ב ה' ז'), ומפני מה נקראת על שם בשר ודם, אלא שהיה גלוי לפני הקב"ה שבשר ודם בונה אותה ובשר ודם מחריבה, אבל לעתיד לבא היא נקראת על שמו של הקב"ה, שנאמר עיר ה' ציון קדוש ישראל (ישעיה ס' י"ד).

5) שולחן ערוך חושן משפט סימן רט סעיף ד

מי שמקנה לחבירו דבר שלא בא לעולם עם דבר שבא לעולם, יש אומרים דדמי לקני את וחמור, כמו שיתבאר לקמן סוף סימן ר"י (מרדכי פ' מי שמת). ואם נשבע לקיים המקח, אף על פי שלא בא לעולם צריך לקיים שבועתו, כדלעיל סימן ר"ז סעיף י"ט וסימן ע"ג סעיף ח'. ומיהו אינו נקנה בקנין (ע"ל סימן רכ"ב), ולכן אם לא נוכל לכופו אותו לקיים שבועתו, כגון שמת, אין הקנין כלום. וכן אם שאל על שבועתו

6) שו"ת ציץ אליעזר חלק טו סימן מח

(ד) והנה בספרי ה"מ שם הבאתי דברי המהר"ם שיק על מנין המצות מצוה צ"ג שכותב להקשות להשיטות דסברי דגם בשאר אומות אית בהו לאו דלא תכרות להם ברית, א"כ איך אמרו חז"ל בסוף קדושין וביומא ד' כ"א דקיים אברהם אבינו עליו השלום כל התורה איך כרת ברית עם אבימלך, ואין לומר שידע שאבימלך אין עובד ע"ז שהרי כרת ברית עם תשקור לי ולניני ולנכדי, דהרי לא ידע אם נכדו לא יעבוד ע"ז, ומזה נראה לי ראייה גדולה דאין איסור כריתת ברית אלא או כדעת האומרים דדוקא בז' אומות, או כדעת האומרים אפילו בשאר אומות, בשעת המלחמה, וצ"ע על האומרים דגם בשאר אומות שלא בשעת מלחמה עכ"ל.

ועולה בדעתי לתרץ עפ"י ד"הס' יראים ס' פ"ז שכותב האיסור בזה בזה"ל: את ה' אלהיך תירא ותעבוד ולא תכרות ברית לגוים ולא להיהם כי אין לך ברית אלא הברית אשר כרת עמם בחורב דכתיב בפרשת משפטים לא תכרות להם ולא להיהם ברית, פי' הברית אל תבטיחם להשבע להם שלא להשחיתם עכ"ל, רואים אנו מדברי היראים שקשר ענין איסור כריתת ברית עם עכו"ם עם דבר דברי הברית אשר כרת ה' עמנו בחורב, זאת אומרת שמאחר שכרתנו ברית עם ה' תו אסור לנו לכרות ברית עם עכו"ם, כי דבר איסור הכריתת ברית קשור עם האמנת כריתת ברית שכרת הקב"ה אתנו בחורב, והוא כענף הנובע מהשורש, וא"כ מיושב בפשיטות ענין כריתת ברית של אאע"ה עם אבימלך הגם שקיים כל התורה עד שלא נתנה, והיינו מפני שכל עוד שחסר היה השורש והיינו כריתת הברית של הקב"ה עמנו שזה בוצע בחורב לא היה עוד מקודם מקום לחלות איסור הענף הנובע מזה הוא איסור כריתת ברית עם עכו"ם כי הענף הזה הוא מעין תנאי לחלות העיקר הוא כריתת הברית של הקב"ה אתנו.

7) רש"י דברי הימים א פרק יא פסוק ה

ויאמרו ישבי יבוס לדוד לא תבא הנה - אינו מפרש כאן למה ובשמואל (ב' ה') מפרש ויאמר לדוד לא תבא הנה כי אם הסירך העורים והפסחים ראו שלא יוכלו לעמוד לפני דוד ונתנו עורים ופסחים לפני שער העיר לאמר לא יבא דוד הנה כי אם ילחם עם העורים הללו כי ידעו כי בזוי הוא למלך להלחם עם העורים ומתוך כך ישוב ולא ילחם עמהם ודוד אמר בלבו אמת הוא כי לא נכון והגון לי להלחם עם עורים ועם פסחים אך כל מי שיכה היבוסים היאך שיגע בצנור וימשכם וישליכם משם את העורים על כן יאמרו עור ופסח לא יבא אל הבית אל בית דוד שיהא לו גנאי פן יאמרו עם אלו נלחם דוד:

8) פסיקתא רבתי (איש שלום) פרשה ח

ויהי בשמעך את קול הצעדה בראשי הבכאים אז תחרץ (שמואל ב' ה' / כ"ד) דבר חתוך כמ"ש אם חרוצים ימיו וגו' (איוב י"ד ה'), כיון שיצא היו הפלשתים קרובים ובאים וישראל רואים אותם שלא היו רחוקים מהם אלא ד' אמות, אמרו לו ישראל דוד מה אנו עומדים, אמר להם מצווה אני מן האלהים שלא לפשוט עד שאראה ראשי אילנות מנענעים, אמר להם אם פושטים אנו יד [בהם] אנו מתים ואם אין אנו פושטים יד בהם אנו מתים, מוטב לנו נמות צדיקים ולא נמות רשעים, אמר להם אני ואתם נתלה עינינו בהקב"ה, מיד כיון שתלו עיניהם מיד נענענו האילנות ומיד פשטו יד כמ"ש ויעש דוד כאשר צוה אלהים וגו' (שמואל ב' ה' כ"ה), אמר הקב"ה למלאכי השרת ראו מה בין דוד לשאול מי גרם לדוד להינצל הוא וישראל הדיבר שהאיר להם נר לרגלי דבריק.